

Konjunkturrapport hösten 2016

CEMENTA
HEIDELBERGCEMENT Group

Cementa har under ett antal år givit ut konjunkturrapporter. Avsikten är att försöka ge en uppriktig bedömning av hur framtiden kommer att se ut då det gäller användandet av betong i Sverige inom bygg- och anläggningssidan.

De grunddata vi bearbetar är hämtade från olika källor. Som exempel kan nämnas SCB, Konjunkturinstitutet, Finansdepartementet och Boverket. Vi hämtar även material från privata marknadsundersökningsföretag. Höstens rapport har vi tagit fram i samarbete med Industrifakta AB. Våra slutsatser grundar sig på mångåriga erfarenheter vi har av svensk byggmarknad. Vi hoppas att våra kunder skall ha god nytta av denna rapport. Tilläggas skall, att spå i framtida konjunkturer är mycket svårt. Många faktorer inverkar på framtida händelser, varför vi måste reservera oss. Avläsningen avslutades i September 2016.

Twitter: @cementaab • Facebook: facebook.com/CementaAB • Instagram: @CementaAB

1. Makroekonomisk utveckling

1.1 Sveriges ekonomi

I kölvattnet efter ett mycket starkt 2015 bromsade BNP-utvecklingen in under första halvåret 2016. Det något dämpade halvåret förklaras främst av en svag export. Tillväxten drevs istället av en stark inhemsk efterfrågan i form av både hushållskonsumtion och offentlig konsumtion. Även bruttoinvesteringar inverkade positivt med bostadsbyggandet i tätén följt av näringslivets övriga investeringar.

På grund av det något svagare första halvåret har årets prognoser för BNP skrivits ned och indikerar nu en nivå på 3,5 procent. Det är främst en fortsatt stark offentlig konsumtion, till följd av 2015 års stora flyktingmottagande, och expansiva bygginvesteringar, som inverkar positivt på Sveriges tillväxt. Även hushållens konsumtion är en viktig kugge i hjulet för svensk ekonomi, vilken understöds av en ökad sysselsättning och fortsatt låga räntor. Framöver mattas konsumtionen och bostadsinvesteringarna av och en inbromsning i ekonomin går att skönja framöver. Bruttoinvesteringarna, med bostadsinvesteringar i spetsen, kommer fortsatt vara drivande för tillväxten men något avmattad. Trots en osäker global konjunktur kan man se en återhämtning under de kommande åren, vilket lär inverka positivt på den svenska industrin. Världsmarknaden för svensk export antas öka framöver, och en ökning har redan anats inom fordonsexporten

under första halvåret. Förra årets kraftiga ökning av tjänsteexporten genererar i år en viss negativ rekyl, för att sedan växla upp igen nästa år.

Trots att det ser fortsatt ljus ut för svensk ekonomi finns det orosmoln. Bostadspriserna fortsätter att öka, om än avtagande, pådrivet av bostadsbrist kombinerat med låga räntor. Amorteringskravet verkar i nuläget inte ha haft någon större påverkan och hushållens skulder växer alltså. Om det beslutas om ytterligare åtgärder, som exempelvis skärpningar av ränteavdraget och skuldkvotstak, för att minska skuldberget kommer utvecklingen av den disponibla inkomsten påverkas negativt.

Internationellt är läget något osäkert med ett stundande presidentval i USA där utgången också kan påverka den globala ekonomin. Vidare ses tillväxtländerna förbättra sina positioner med Kina och Indien i tätén med fortsatt god tillväxt. Eurozonens återhämtning spås fortsätta i rätt riktning, om än medioker. I vilken utsträckning ekonomin påverkas av ett framtida Brexit är i dagsläget oklart, mycket beror på när Storbritannien inleder ett utträde och vilken överenskommelse som nås mellan parterna. Sammantaget finns det mycket osäkerhet i den globala ekonomin, vilket visar sig i prognosen för den samlade tillväxten i världen.

Makroekonomiska nyckeltal	2015	P2016	P2017	P2018
BNP	+4,2	+3,5	+2,3	+2,1
Hushållens konsumtion	+2,7	+3,1	+2,4	+2,4
Offentlig konsumtion	+2,5	+3,5	+2,2	+0,8
Arbetslöshet	7,4	6,8	6,3	6,3
KPI, årsgenomsnitt	0,0	+1,0	+1,5	+2,4
Bruttoinvesteringar	+7,1	+6,2	+3,7	+3,2
Styrränta i december	-0,4	-0,5	-0,4	0,25

Baserat på bedömningar från banker, prognosinstitut m fl.

1.2 Trender och hotbilder

- Tillväxten är konsumtionsdriven både av offentlig sektor och av hushållen. Det finns en risk för att tillväxten i hushållens konsumtion mattas av till följd av åtstramningar för att dämpa hushållens skuldsättning. Även räntehöjningar kan få inverkan på ett par års sikt.
- Trots att tillväxten är hög och arbetslösheten sjunkande, visar konsumentindikatorer att hushållens förtroende för Sveriges ekonomi är relativt svag, vilket leder till återhållsam konsumtion. Med svagare tillväxt framöver, är det mycket som talar för en fortsatt försiktighet hos hushållen.
- Investeringar, med bostadsinvesteringar i täteten, fortsätter inverka positivt på tillväxten. Ökningstakten är emellertid avtagande. En viktig anledning är kapacitetsbrist i utförandet.
- De närmaste åren väntas exporten endast öka svagt, till följd av en återhållsam internationell tillväxt och efterfrågan. Detta inverkar även negativt på behovet av investeringar inom industrin.
- Eftersom kronan är hårt pressad av Riksbankens inflationsstimulerande åtgärder anses den vara undervärderad, vilket innebär att när räntan väl höjs kan den svenska kronan stiga i värde, som i sin tur har en negativ inverkan på exporten.
- Brexitomröstningens följd effekter är i dagsläget osäkert, men omfattningen av framtida avtal mellan parterna kan ha betydelse för svensk ekonomi eftersom Storbritannien är en viktig handelspartner.
- Det finns risk för att kapacitetsbrist och matchningsproblem på arbetsmarknaden bromsar tillväxten regionalt och på riksnivå. Problemen med inläsningar på bostadsmarknaden och höga prisnivåer på bostäder i tillväxtregioner kan hålla tillbaka rörligheten på arbetsmarknaden.

3. Nybyggnad av bostäder

3.1 Flerbostadshus

27 600 lägenheter i flerbostadshus påbörjades under första halvåret i år. Under helåret 2015 påbörjades det knappt 36 000 lägenheter, vilket indikerar en mycket stark tillväxt i år. Industrifakta har därför lyft prognosen till +15 procent för 2016, som dock är betydligt mer försiktig än vad årstakten indikerar. Anledningen till Industrifaktas försiktigare hållning är bland annat att man väntar en viss avmattning när det gäller efterfrågan på bostadsrätter, efter att amorteringskravet nu trätt i kraft. Detta bör ha en viss avkylande effekt på både prisuppgång och omsättningshastighet på bostadsmarknaden, vilket i sin tur lär hålla tillbaka takten i nyproduktionen under andra halvåret i år. Dessutom rapporterar byggbranschen om brist på arbetskraft, vilket tillsammans med svårigheter att ta fram tomtmark leder till flaskhalsar.

Positiva faktorer

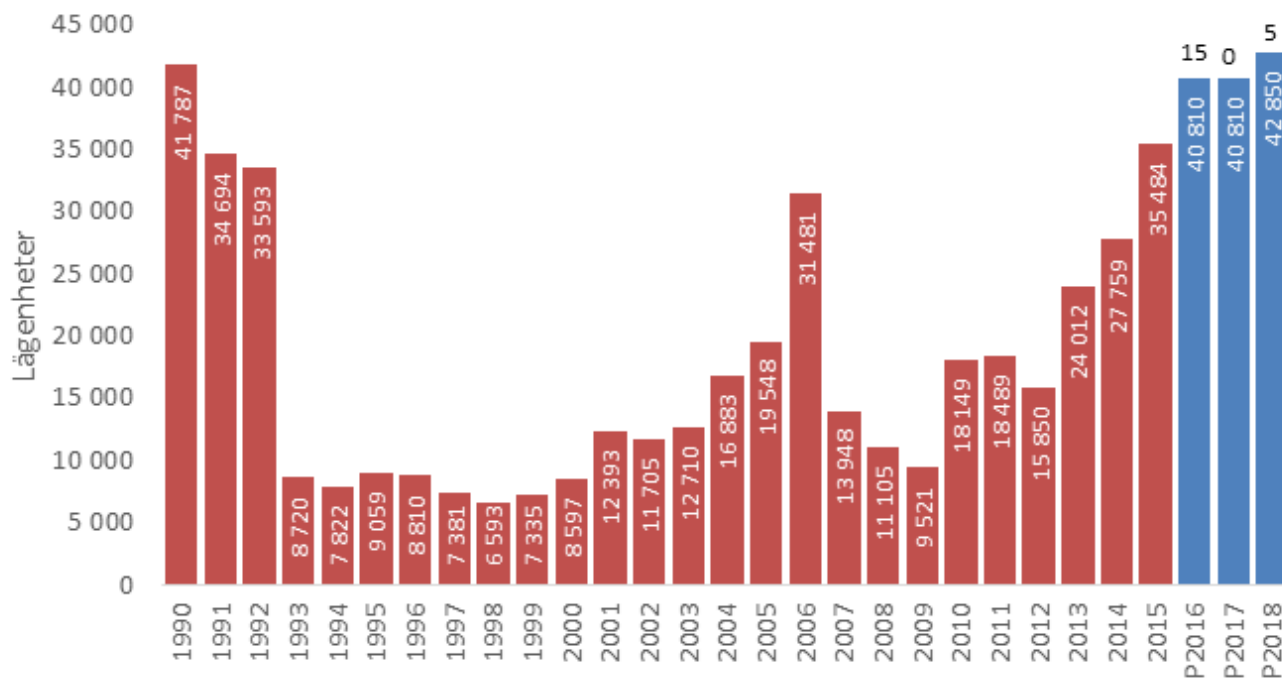
- Regeringens 22 steg till fler bostäder, vilka syftar till att snabba på bostadsbyggandet från idé till inflyttning och att sänka kostnaderna som är kopplade till byggandet.
- Ökad efterfrågan på lägenheter ifrån äldre vars benägenhet att sälja sin villa, när exempelvis barnen är utflugna, ökar som effekt av de nya reglerna kring uppskov av reavinstskatten som väntas gälla från och med första januari 2017, om de antas av Riksdagen i höst.
- Hushållens syn på den egna ekonomin är fortsatt god enligt Konjunkturinstitutets barometerindikator. Samtidigt är man mer negativ när det gäller hur Sveriges ekonomi kommer att utvecklas.
- Stark befolkningsökning och urbanisering ökar behovet av bostäder i tillväxtregionerna.
- Ökande sysselsättning och fortsatt låga räntenivåer tillsammans med en stor efterfrågan på bostäder kan hålla uppe priserna på bostadsrätter.

Negativa faktorer

- Hushållens förväntningar på prisutvecklingen för bostäder har dämpats enligt Konjunkturinstitutets barometerindikator.
- Flaskhalsar, som brist på arbetskraft i byggsektorn, gör det svårt att höja nyproduktionstakten till den nivå som Boverket och regeringen anser vara nödvändig.
- I dagsläget är det osäkert om amorteringskravet, tillsammans med det sedan länge införda bolånetaket, kommer att räcka för att stävja hushållens ökade skuldsättning. Fortsätter utvecklingen i oönskad riktning kan ytterligare åtstramningsåtgärder bli aktuella.
- Negativ börsutveckling har lett till minskad förmögenhet hos många hushåll. Tillsammans med skattehöjningar och ett slut för ytterligare räntesänkningar, inverkar detta negativt på hushållens finansiella tillgångar.
- Hushållens syn på svensk ekonomi är pessimistisk och ligger under det historiska genomsnittet enligt Konjunkturbarometern, vilket kan påverka privatpersoners investeringsvilja i negativ riktning.
- Troligen har boräntorna nått sin bottennivå. Reporäntan lär inte sänkas mer utan en höjning prognostiseras till hösten 2017.

3.1.1 Investeringar

Flerbostadshus, antal lägenheter

Källa: SCB, Industrifakta AB

3.2 Småhus

Under första halvåret 2016 påbörjades preliminärt närmare 6 400 nya lägenheter i småhus enligt SCB. Jämfört med samma period föregående år innebar detta en kraftig ökning med 37 procent. 54 procent av de nybyggda småhusen byggdes i något av de tre storstadslänen, vilket ligger i linje med föregående års nivå. Starkast utveckling bland storstadslänen hade Västra Götaland med en ökning på 49 procent.

Industrifakta har justerat upp årets prognos marginellt till följd av första halvårets starka siffror, dock fortsatt något återhållsam med hänsyn till tillgänglig byggkapacitet. Prognosen för 2017 lämnas oförändrad på + 5 procent, medan Industrifakta räknar med en viss rekyl under 2018 och en minskning med 5 procent. Med en inflation som fortsatt inte når upp till Riksbankens mål på 2 procent väntas den expansiva penningpolitiken fortgå.

Riksbanken utannonserade i somras att den kommande räntehöjningen skjuts fram och enligt många prognosinstitut blir det inte en realitet förrän hösten 2017. Minskande arbetslöshet, ökande befolkningstillväxt och urbanisering bibehåller trycket på bostadsmarknaden ytterligare ett par år. Prisökningstakten förväntas bromsa in ytterligare, vilket tillsammans med de nya amorteringskraven och en ökad försiktighet hos hushållen ligger till grund för Industrifaktas något försiktiga prognos för nybyggnad av småhus.

Positiva faktorer

- Småhuspriserna fortsätter alltså att stiga, men med tydliga tecken på en inbromsning. Färska siffror visar en ökningstakt med 10 procent på årsbasis. Prisutvecklingen den senaste tremånadersperioden jämfört med föregående indikerar en ökningstakt med 4 procent.
- Inflationstrycket i världen är lågt och penningpolitiken hos Europas centralbanker är fortsatt expansiv, vilket också påverkar svensk penningpolitik. Reporäntan spås inte

höjas förrän under hösten 2017 och lär inte passera nollstrecket förrän under 2018.

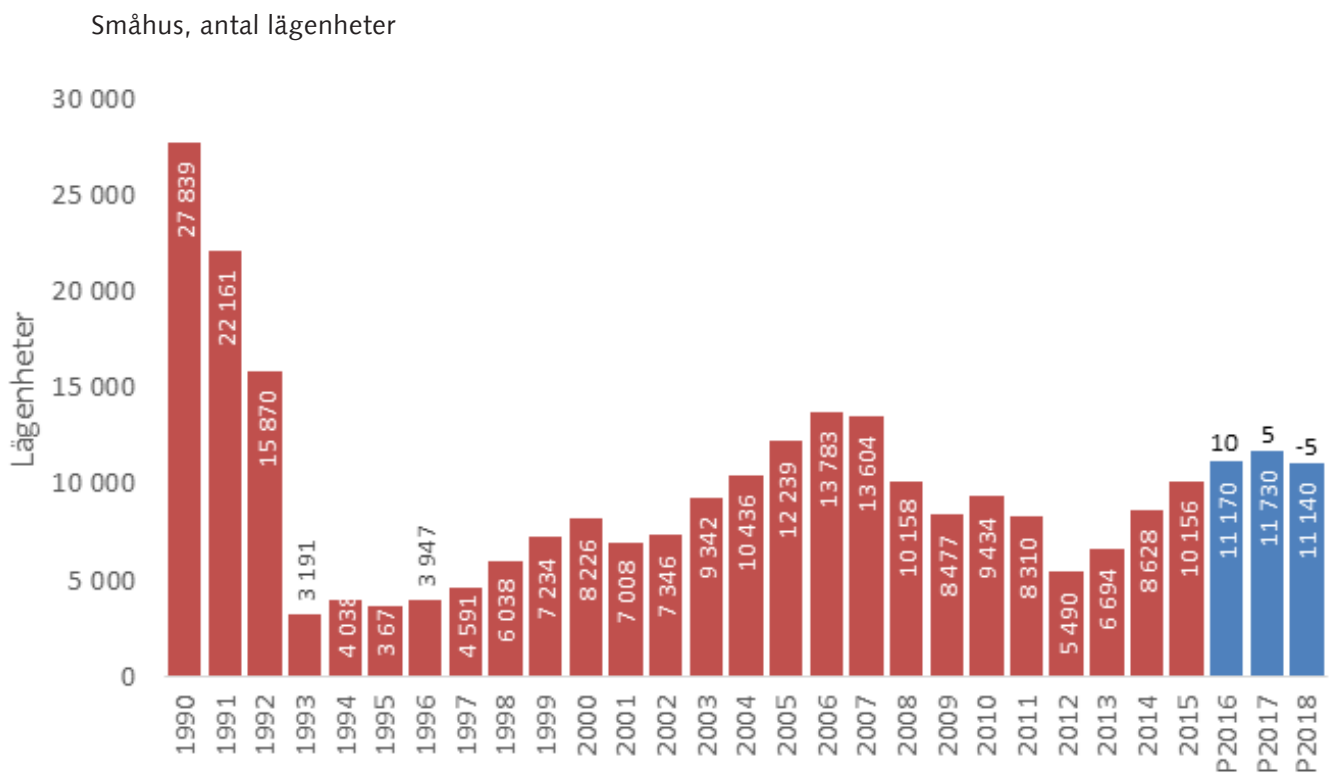
- I de nya amorteringskraven, som trädde i kraft i juni i år, kan nyproducerade bostäder undantas från amortering i 5 år. Detta kan gynna nyproduktionen eftersom låntagaren inte beläggs med samma amorteringskrav vid köp av nyproducerad bostad som vid köp av begagnad.
- Hushållens bild av den egna ekonomin ligger fortfarande över det historiska genomsnittet, om än något dämpat.
- Positiva signaler om en stark svensk konjunkturutveckling ger viktiga positiva psykologiska signaler till hushållen.

Negativa faktorer

- Regeringens förslag på nya regler kring uppskov av reavinstskatten kan lösa upp vissa delar av inlåsnings effekterna och det befintliga beståndet kan användas mer effektivt, vilket minskar trycket på nybyggnation.
- Negativ utveckling på aktiemarknaden medför minskad förmögenhet bland hushållen.
- Trots införandet av amorteringskrav växer hushållens skulder, och ytterligare åtgärder diskuteras. På kort sikt bör detta få en viss avkylande effekt på hushållens vilja att investera i ett nybyggt småhus.
- Hushållens förtroende för Sveriges ekonomi ligger däremot fortsatt under det historiska genomsnittet, enligt Konjunkturinstitutets mätning.
- Den ekonomiska återhämtningen i OECD-länderna går trögt och Brexit sänker tillväxten i Europa. I Kina och Indien ser det ljusare ut, men utvecklingen kan hämmas av låga råvarupriser.

3.2.1 Investeringar

Källa: SCB, Industrifakta AB

4. Nybyggnad av lokaler

4.1 Kontor/handel

Konjunkturläget i den privata tjänstesektorn är positivt och både produktion och försäljning visar god utveckling. Detta tillsammans med låga räntor och växande befolkning skapar förutsättningar för ökade investeringar, vilket inte minst åter-speglas i byggandet. Den samlade volymen av påbörjade ny- och ombyggnadsinvesteringar inom kontor, handel och privata tjänster ser ut att öka kraftigt i år.

Särskilt påtaglig är tillväxten i storstadslänen, med Skåne och Västra Götaland i spetsen. Under första halvåret i år påbörjades, i hela riket, husbyggnadsinvesteringar till ett värde av 21,8 miljarder. Utöver konjunkturrelaterade orsaker, kan uppgången i år vara en effekt av föregående års nedgång i byggandet, vilket gav till en positiv rekyl i år. Uppgången i investeringarna berör samtliga delsektorer och avser i första hand nybyggnadsinvesteringar. Industrifakta har i samband med denna rapport lyft prognosen för årets helsårsutfall med 5 procentenheter. Prognosen för 2018 lämnas ojusterad.

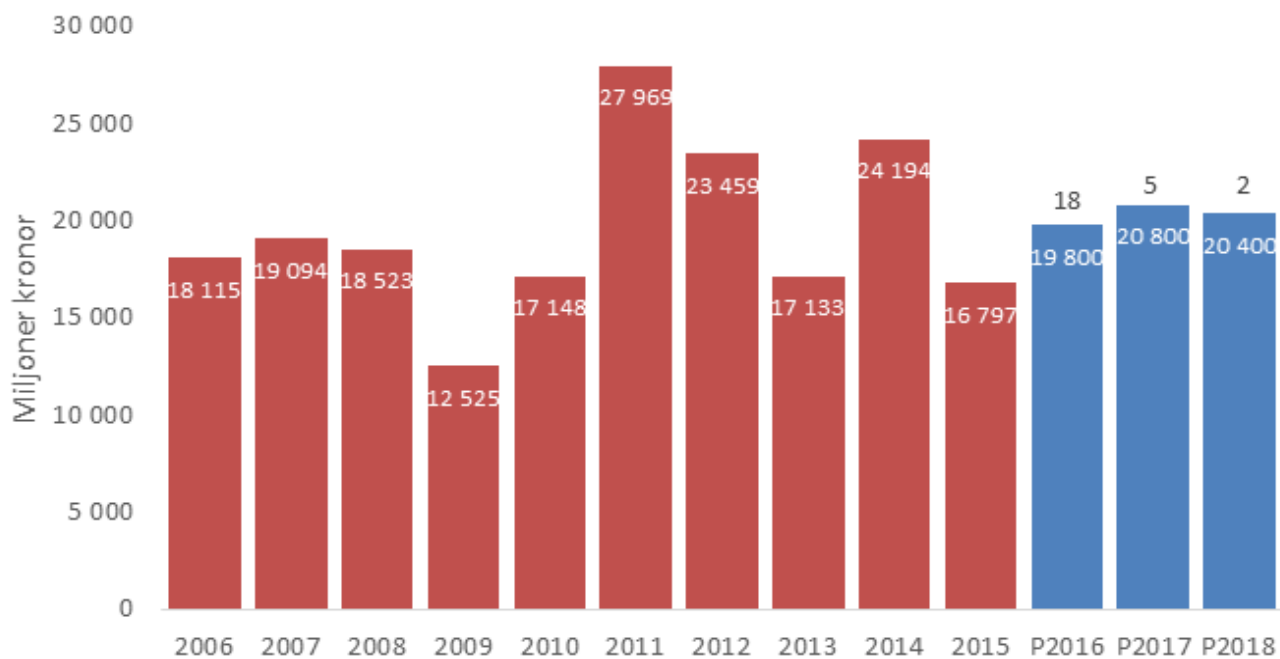
Positiva faktorer

- SCB:s tjänsteproduktionsindex visar fortsatt uppgång.
- Ökad sysselsättning och låga räntor stärker hushållens köpkraft.
- Behov av moderna och ändamålsenliga kontorslokaler.
- Låga räntor och stigande sysselsättning stärker hushållens ekonomi.
- Växande hushållskonsumtion, tack vare en betydande befolkningsökning den senaste tiden.
- Inflyttningen till storstäderna ökar trycket på handels- och kontorslokaler på dessa orter.
- Den senaste tidens ökade internationella oro kan göra Sverige mer attraktivt som turistnation både för svenska och utländska hushåll.

Negativa faktorer

- Hushållens förtroende för svensk ekonomi ligger under det historiska genomsnittet.
- Hushållens försiktighet leder till att sparkvoten förblir relativt hög.
- Den starkt växande e-handeln minskar behovet av traditionella butikslokaler.
- En långsiktig trend är att kontorsytan per anställd minskar.
- Negativ utveckling på aktiemarknaden kan dämpa hushållens förmögenhet och hålla tillbaka konsumtionsviljan.
- Konsumtionstillväxten per capita bromsar in väsentligt under 2017 och väntas enligt Konjunkturinstitutet endast uppgå till 0,7 procent.
- På sikt kan en negativ utveckling när det gäller bostadspriser och kommande åtstramningsåtgärder för att dämpa hushållens skuldsättning vara hämmande för hushållens konsumtion.

4.1 Riket, ny- och tillbyggnad 2006-2018. Mkr, 2015 års priser

Källa: Byggefakta, Industriefakta AB

4.2 Industri/logistik

Industrins totala påbörjade ny- och ombyggnadsinvesteringar fortsätter att utvecklas svagt. 2015 sjönk byggvolymen med drygt 6 procent och hamnade därmed under de senaste fem årens genomsnitt. Takten hittills i år tyder på en fortsatt negativ utveckling och mycket pekar på att den samlade investeringsvolymen på helårsnivå kommer att minska med ytterligare 10-15 procent i år jämfört med 2015. Medan ombyggnadsvolymen ser ut att få uppleva en negativ rekyll på förra årets kraftiga uppgång, väntas nybyggandet endast falla tillbaka svagt med ca 5 procent. Med hänsyn till att utvecklingen under första halvåret följer Industrifaktas förväntningar, görs inga justeringar av prognosen 2016-2018 i samband med denna rapport.

Att industrins husbyggnadsinvesteringar går kräftgång har många förklaringar. Kapacitetsutnyttjandet i industrin har de senaste fem åren visserligen varierat en del men däremot inte ökat. I dagsläget ligger man på en lägre nivå än strax innan finanskrisen, vilket visar att behovet av investeringar inte är särskilt stort. SCB:s senaste investeringsenkät, som genomfördes i maj i år, indikerar svagt minskade investeringsvolymen i år. Nedgången beror dock främst på minskade maskininvesteringar, som svar på förra årets ökade investeringsvolymen. Gruvindustrin samt stål- och metallverk är sektorer där investeringsvolymen väntas sjunka särskilt kraftigt.

Enligt SCB befinner sig industriproduktionsindex i en uppåtgående trend sedan slutet av 2014. Det senaste året är det emellertid endast ett mindre antal branscher som driver utvecklingen i positiv riktning. Industrin för motorfordon samt stål- och metallverk är exempel på sådana.

Industrifakta räknar med att industrins husbyggande återhämtar sig i maklig takt under 2017-2018 efter årets och fjolårets nedgång. Med hänsyn till att den internationella återhämtningen går trögt och tillväxten i Sverige bromsar in är det inte rimligt att förvänta sig en kraftig rekyll på de senaste årens nedgång.

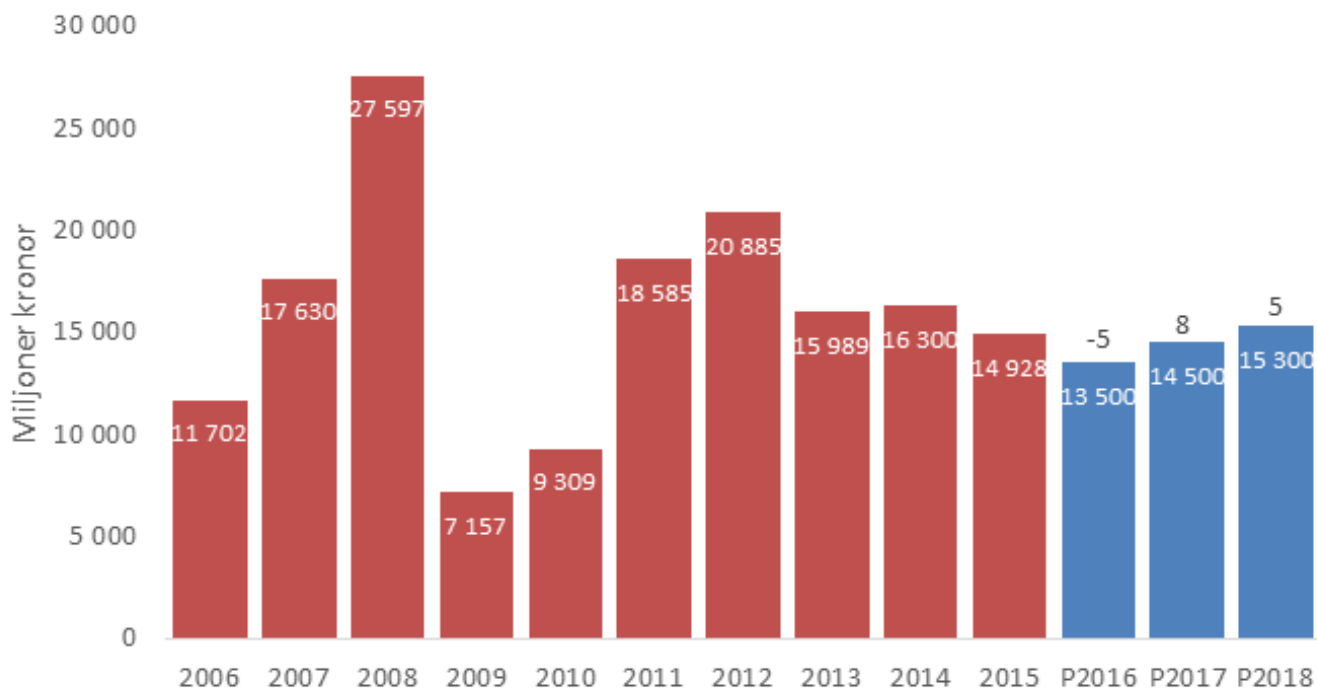
Positiva faktorer

- Svagt stigande kapacitetsutnyttjande, vilket med viss eftersläpning kan leda till ökade bygginvesteringar.
- Den inhemska konsumtionen påverkas positivt av låga räntenivåer.
- Låg räntenivå är gynnsamt för investeringsklimatet.
- Kraftigt ökade bygginvesteringar gynnar trävaruindustrin samt stål- och metallverk.
- Stark tillväxt i USA och en pågående återhämtning i Europa.
- Uppåtgående trend för industriproduktionen.
- Motorfordonsindustrin har utvecklats starkt tack vare ökad efterfrågan både i Sverige och utomlands.

Negativa faktorer

- Fortsatt skakig återhämtning för den europeiska ekonomin medför endast svag positiv tillväxt för svensk export.
- SCB:s investeringsenkät indikerar nedgång för industrins samlade investeringar i år.
- Inbromsning i den svenska tillväxten från och med nästa år.
- Kinas inbromsning drabbar den samlade tillväxten i världen. Överkapacitet och minskad efterfrågan håller tillbaka producentprisutvecklingen i svensk basindustri.
- Industriproduktionen befinner sig i en långsiktig positiv tillväxttrend men väntas i år ligga kvar på en oförändrad nivå.

4.2 Riket, ny- och tillbyggnad 2006-2018. Mkr, 2015 års priser

Källa: Byggfakta, Industriefakta AB

4.3 Offentliga lokaler

Den samlade volymen av ny- och ombyggnadsinvesteringar inom offentlig sektor, som sedan 2011 visat en negativ utveckling, förväntas att i år få ett kraftigt uppsving. En jämförelse av första halvårs utfall i år med samma period förra året visar en uppgång med 30 procent. Industrifaktas prognos är något mer återhållsam, men har emellertid justerats i positiv riktning i samband med denna rapport. Man kan notera att det främst är nybyggnadsinvesteringarna som svarar för tillväxten. Omkring 75 procent av det totala offentliga husbyggandet är nyinvesteringar och om man jämför första halvårs utfall i år med samma period förra året, har volymen vuxit med närmare 50 procent. De tre storstadslänens andel av de totala offentliga husbyggnadsinvesteringarna uppgick 2015 till drygt 45 procent. Trenden tyder på en fortsatt ökad koncentration av offentligt husbyggande till storstadslänen.

Utvecklingen för bygginvesteringarna inom skola/barnstugor samt sjukhus/vård har vuxit kraftigt under de senaste tre åren och den trenden verkar fortsätta även i år. Emellertid kan man konstatera att, baserat på första halvårs investeringar, sker uppgången i offentliga investeringar på bred front.

Positiva faktorer

Ökad sysselsättning ger stigande skatteintäkter, vilket ökar möjligheterna till offentliga investeringar.

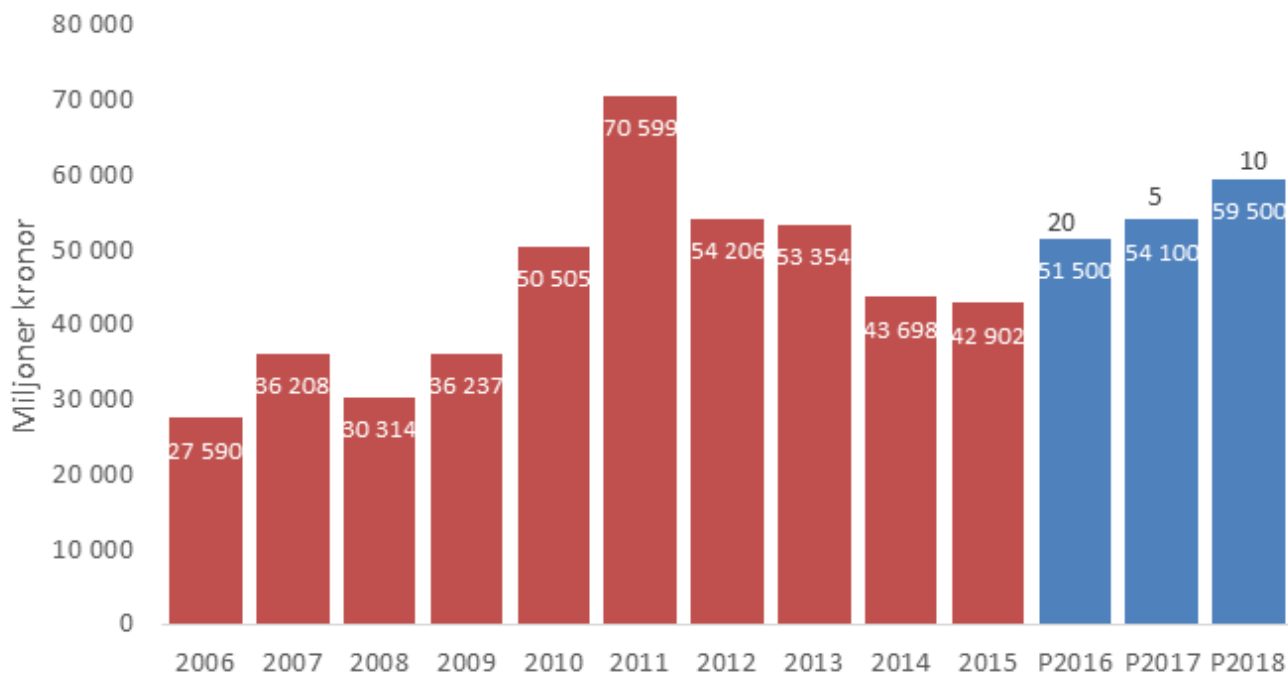
- Stark konjunkturutveckling och åtstramande finanspolitik har medfört att de offentliga finanserna åter är i balans.
- Växande och åldrande befolkning i kombination med inflyttning till storstadsregionerna ökar behovet av offentliga lokaler.
- Låga räntor ökar det ekonomiska utrymmet för investeringar.

- Fortsatt behov av modernisering, ombyggnad och energieffektivisering i offentliga lokaler. Det handlar dels om att ta hand om byggnadstekniska brister och skador från 1960-1970- talets lokaler, dels om att anpassa lokalerna så att de motsvarar moderna behov och förutsättningar.
- Konjunkturinstitutets senaste beräkning tyder på att investeringarna i den offentliga sektorn stiger något mer än den offentliga konsumtionen.
- Den stora invandringen kommer att leda till ökade behov av offentliga lokaler.
- Höjda skatter i år ökar de offentliga inkomsterna.

Negativa faktorer

- Risk för kapacitetsbrist hos byggbranschen i storstadsområden när både bostadsbyggande och infrastruktursatsningar ska samsas om tillgängliga resurser. Detta kan också leda till stigande priser, vilket kan tvinga offentliga investeringar på framtiden.
- Enligt SKL stiger i år kostnaderna inom den offentliga sektorn dubbelt så snabbt som intäkterna.
- Det ekonomiska läget är ansträngt i många kommuner. Enligt SKL kommer flyktingsituationen att på några års sikt innebära stora belastningar i kommunernas finanser. Regeringen har aviserat 10 miljarder i höjda statsbidrag.
- Det är möjligt att husbyggnadsinvesteringar inom vård och omsorg får stå tillbaka för satsningar som syftar till att stärka de personella resurserna.

4.3 Riket, ny- och tillbyggnad 2006-2018. Mkr, 2015 års priser

Källa: Byggfakta, Industrifakta AB

4.4 Lokaler, uppdelat på delsektorer

Påbörjade ny- och tillbyggnadsinvesteringar, Mdr kr, 2015 års priser

Sektor	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	Kv			
											1-2 2016	P2016	P2017	P2018
Privata lokaler	29,8	36,7	46,1	19,7	26,5	46,6	44,3	33,1	40,5	31,7	21,3	+7	+6	+1
Industri och lager	11,7	17,6	27,6	7,2	9,3	18,6	20,9	16,0	16,3	14,9	6,6	-5	+8	+5
Kontor, handel m m	18,1	19,1	18,5	12,5	17,1	28,0	23,5	17,1	24,2	16,8	14,7	+18	+5	-2
Kontor	8,0	5,0	7,2	5,2	8,5	13,7	6,4	8,1	14,4	7,9	6,9			
Detaljhandel	7,4	9,0	9,3	4,5	6,1	9,7	10,6	6,2	5,9	4,7	3,7			
Hotell och nöjeslokaler	2,7	5,2	2,0	2,9	2,5	4,5	6,5	2,8	3,9	4,2	4,1			
Offentliga lokaler	27,6	36,2	30,3	36,2	50,5	70,6	54,2	53,4	43,7	42,9	37,1	+20	+5	+10
Sjuk- hälsovård	1,5	2,8	3,1	4,1	7,1	11,6	6,5	4,4	7,7	9,2	6,3			
Skolor och barnstugor	4,3	4,5	4,8	5,1	6,1	5,9	7,4	7,7	7,1	8,7	11,3			
Offentlig förvaltning	4,0	5,0	6,0	4,9	5,5	9,4	4,1	5,4	4,6	5,9	4,6			
Övrigt offentligt byggande	17,7	23,9	16,4	22,2	31,8	43,7	36,2	35,8	24,2	19,2	14,9			
Lokaler totalt	57,4	72,9	76,4	55,9	77,0	117,2	98,6	86,5	84,2	74,6	58,4	+15	+5	+6

Källa: Byggfakta, Industrifakta AB

5. Anläggningar

5.1 Anläggningsbyggande

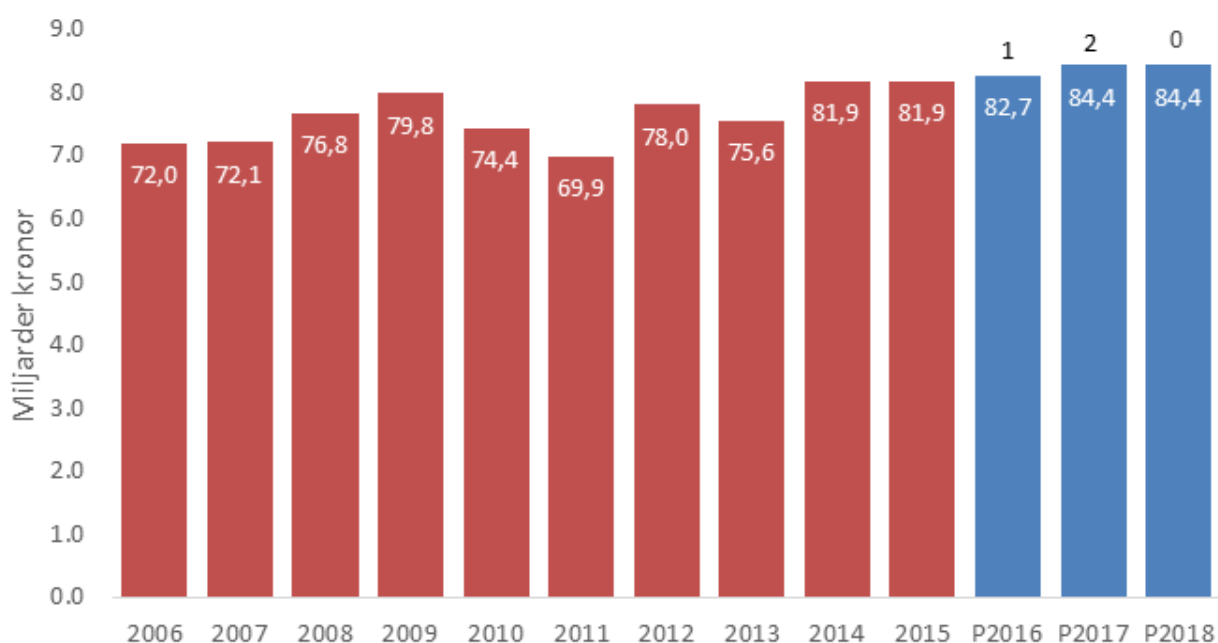
Anläggningsinvesteringarna 2014 beräknas ha uppgått till knappt 82 miljarder kronor, vilket innebar en ökning med drygt 8 procent jämfört med året innan. Investeringsvolymer 2014 var relativt hög och kan jämföras med den genomsnittliga årliga volymen under den redovisade perioden 2006-2013, som var knappt 75 miljarder.

Under 2014 var det inom den privata sektorn som anläggningsbyggandet utvecklades mest positivt. Särskilt stark var ökningen inom transport samt post och tele, där volymökningen uppgick till drygt 50 procent respektive knappt 30 procent. Den ökade aktiviteten inom sektorerna förklaras med fibernätsutbyggnader samt kollektivtrafiksatsningar och hamnutbyggnader. Även investeringarna inom el- och värmeverk steg 2014 med något måttligare 12 procent.

Under kvartal 1-3 2015 fortsatte den positiva utvecklingen, om än med något lägre tillväxttakt. Stor aktivitet noteras inom järnvägar/övrigt samt vatten-/reningsverk. Som helhet beräknas dock de totala anläggningsinvesteringarna 2015 ha legat kvar på 2014 års volym. Negativa rekyler inom transportsektorn samt för post och tele väntas ha bidragit till inbromsningen. Inom sektorn transport har utvecklingen varit stark under flera år, vilket kan förklara nedgången 2015.

Prognosen 2015-2018 indikerar endast en marginell tillväxttakt. Den dominerande sektorn el- och värmeverk väntas utvecklas relativt svagt i år och nästa år i jämförelse med de senaste åren. Bakgrunden är det sjunkande elpriset, vilket håller tillbaka investeringsintresset.

5.1 Totalt anläggningsbyggande 2006-2018

Källa: SCB, Industrifakta AB

Cementa AB
Box 47210
100 74 Stockholm
Telefon 08-625 68 00
Fax 08-753 36 20
info@cementa.se
www.cementa.se

CEMENTA
HEIDELBERGCEMENTGroup

f Twitter: @cementaab • Facebook: facebook.com/CementaAB • Instagram: @CementaAB